

Nova il·lustració radical, Marina Garcés

En aquest llibret dels Nous Quaderns Anagrama, Marina Garcés relliga fenòmens econòmics, socials i culturals de manera comprensiva, i ens ajuda a pensar-nos, no com a exercici intel·lectual sinó com a proposta de canvi. Quan la prosperitat es torna amenaçadora, quan no tenim temps de processar tanta informació, quan ens assalta la sensació que el nostre temps s'acaba, tendim a fabricar retroutopies (el terme és de Zygmunt Bauman) i ens deixem fascinar per l'estètica de l'apocalipsi.

Mentre el poder discuteix sobre la sostenibilitat, els joves del precariat s'entretenen mirant sèries de zombis. El perill és que, a mesura que els objectes esdevenen intel·ligents, nosaltres ens tornem cretins. Davant la sobrecàrrega informativa, ens sentim desbordats, fragmentats, paralitzats. Per acabar-ho d'arreglar, grans corporacions s'encarreguen de vehicular els nous continguts de l'educació. La sensació de final d'etapa és vivíssima.

A banda de deixar de fumar i de freqüentar el gimnàs (solucionisme), un bon propòsit per a aquest any que comencem podria ser recuperar alguns valors de la Il·lustració, en particular combatre la credulitat, és a dir, deixar de delegar la comprensió del món. ¿Encara som a temps de conrear un humanisme que no sigui eurocentrista, un progrés que no equivalgui a marginar els altres? En l'àmbit de la cultura, Marina Garcés proposa substituir l'autoreferencialitat per l'autoexigència, que aviat és dit. Certament, si concebem la cultura com un circuit d'aigua tancada, el perill és que es podreixi. Llibres com aquests, breus i intensos, ens estimulen a créixer cap a direccions desconegudes.